

ایلتا-پروچردی رئیس کمسیون امنیت ملی مجلس به پاسخ به سوالی درباره انتقادات برخی نمایندگان از پیوستن ایران به کنوانسیون پالمو مقایسه‌ان با FATF و خیانت آمیز بودن آن مصوبه تأکید کرد؛ دولت با حق شرط و تحفظ به این توافق نامه پیوسته است. وی افزود: حداقل دستور و جمهوری اسلامی از پیوستن به این کنوانسیون این است که بهانه‌های واهی را در کشورهایی همچون آمریکا که قصد دارند در برقراری ارتباط با ایران با بانک‌های بزرگ دنیا خلل ایجاد کنند، می‌گیرد.

خراسان، ابعاد و تبعات الحاق به کنوانسیون پالمو
استدلال‌های موافقان و منتقدان را بررسی کرد

اما واگرهای «پالمو»:دغدغه درست یا برداشت اشتباه

ادیب-برخی آن را خیانتی بزرگ می‌دانند، برخی خبط مجلس برخی کلاهی گشادتر از برجام در مقابل برخی آن را برای افزایش تعاملات جمهوری اسلامی با دیگر دولت‌ها لازم می‌دانند و عده‌ای استدلال می‌کنند که تنها چند کشور معدود نظیر سودان جنوبی و توتالوو... به آن نپیوسته‌اند. «الحاق دولت ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با جرایم سازمان یافته فراملی موسوم به پالمو» هر چه که بود هفته گذشته به تصویب مجلس رسید. لایحه‌ای که در مجلس نهم کاری از پیش نبرد و مشخصاً در هفتم خرداد ۹۳ توسط کمسیون قضایی رد شد، ولی در ۱۳ تیر ۹۳ مجدّد توسط دولت به مجلس جدید ارائه شد و مجلس دهم نیز چهارشنبه ۵ بهمن ۱۳۹۶ با ۹۶ رأی موافق، ۸۰ رأی مخالف و ۱۰ رأی ممتنع از مجموع ۲۲۶ نماینده حاضر در صحن تصویب کرد. اکنون این مصوبه بمنظر نظر شورای نگهبان است. اما این معاهده چیست؟ منتقدان و موافقان در باره آن چه می‌گویند و آیا فضا و آقعا به شکلی است که منتقدان یا موافقان ترسیم می‌کنند؟

- کنوانسیون پالمو چیست؟**

پنجاه و پنجمین اجلاس مجمع عمومی سازمان ملل در ۱۵ نوامبر ۲۰۰۰ (۲۵ تا ۲۹ تیر) کنوانسیون را تصویب نمود سازمان ملل متحد سال ۱۸۹ کشور از جمله کشورهای همسایگان جمهوری اسلامی عضوان هستند. بعدی نژاد سفیر کشور مان در لندن و از دیپلمات های مطرح ایران، در باره تعداد اعضای این معاهده تأکید دارد که تمامی کشور های جهان جز هشت کشور زیر، کنوانسیون مقابله با جنایات سازمان یافته معروف به پالمو را تصویب کرده اند: پالاتو، جزایر سلیمان، سودان جنوبی، تووالو، سومالی، پاپوا گینه جدید، وتان، ونگوئو بر ازیول. چهار شصت گذشته بعد از ۱۷ سال پس از امضا، این کنوانسیون را رسماً تصویب کرد.

- امبری: نمایندگان وقت قوه قضاییه در تدوین معاهده حضور داشته‌اند**

معاون پارلمانی روحانی همچنین معتقد است: «جمهوری اسلامی خود از کشورهایی بوده است که در سال ۷۹ در روند تدوین این کنوانسیون مشارکت فعال داشته و نمایندگان دستگاه‌های ذی‌ربط داخلی از جمله قوه قضاییه در ترکیب هیئت‌ها و نمایندگان کشور مان در مذاکرات شرکت داشتند و پیشنهادهای قابل توجهی از سوی کشور مان به صورت کلی جزئی در معاهده نهاده شده‌اند. مثلاً اصل بر ابرای حاکمیت و تمامیت ارضی دولت‌ها، دخالت نکردن در امور داخلی دیگر دولت‌ها و منع اعمال فرامرضی قوانین داخلی از جمله آن‌هاست.»

وزارت خارجه: **موارد مندرج در کنوانسیون همواره تهدیدات علیه امنیت ملی ایران بوده‌اند**
دفاع دیگری که از سوی این مقام دولتی در جلسه چهارشنبه هفته گذشته مجلس مطرح شد این است که دامنهٔ شمول کنوانسیون مقابله با جرایم سازمان یافته فراملی فقط به جرایم به قصد انتفاع مالی یا با هدف متصدد است. دفاعیه‌ای هم که وزارت خارجه دیروز منتشر کرد مدعی است که «موضوعات ذیل کنوانسیون پالمو، کاملاً فنی و در حوزه مقابله با جرایم سازمان یافته فراملی از جمله قاچاق مواد مخدر، قاچاق انسان، قاچاق مهاجرین غیر قانونی و قاچاق اموال و آثار فرهنگی و تاریخی و عواید مالی ناشی از این گونه جرایم است که همواره یکی از موارد تهدید علیه امنیت جمهوری اسلامی ایران در منطقه بوده و کماکان این تهدید ادامه دارد. بدیهی است کنوانسیون به هیچ عنوان به جرایم تروریستی، تأمین مالی تروریسم و دیگر جرایم با ماهیت سیاسی نمی‌پردازد.»

مکتلیف به جرم انگاری اقداماتی که هم‌اکنون جرم انگاری شده‌است
ماده ۸ این قانون «فساد اداری و فساد مالی» را جرم انگاری کرده که از حیث ادبیات به شدت به قوانین داخلی نزدیک است؛ که به عبارت دیگر این ماده تأکید دارد یک سری اقدامات باید توسط کشور عضو جرم انگاری شود؛ در حالی که این اقدامات هم اکنون در قوانین ایران جرم انگاری شده‌است. مواد ۹ تا ۱۲ برخی جزئیات آیین دادرسی را تشریح می‌کند. در ماده ۱۳ به همکاری بین المللی برای مقاصد اموال مجرمین اشاره و البته تصریح شده‌است این همکاری در محدوده قوانین داخلی هر کشور خواهد بود. در ماده ۱۴ به موضوع انتقال اموال یا عواید حاصل از جرم که مقصد در شده‌اند پرداخته شده و ماده ۱۵ در مورد به تشریح قلمرو ی مکانی وقوع جرم، مقوله استرداد مجرمین و جزئیات همکاری‌های حقوقی دو کشور در یک پرونده پرداخته‌است. تحقیقات مشترک ک شیوه اجرای آن، احاطه پرونده و نحوه تشکیل سابقه کیفری از موضوعاتی که در مواد ۱۹ تا ۲۱ این معاهده تشریح شده‌است. ماده ۲۳ نیز که آخرین ماده ماهوی این معاهد است، به جرم انگاری عمل مانعان از اجرای عدالت پرداخته‌است. مواد ۲۴ تا ۳۴ جزئیات تصویب و لازم الاجرا شدن کنوانسیون را تشریح کرده و مربوط به سال‌های ۹۷ تا ۸۲ شمسی است.

تکلیف به جرم انگاری اقداماتی که هم‌اکنون جرم انگاری شده‌است
ماده ۸ این قانون «فساد اداری و فساد مالی» را جرم انگاری کرده که از حیث ادبیات به شدت به قوانین داخلی نزدیک است؛ که به عبارت دیگر این ماده تأکید دارد یک سری اقدامات باید توسط کشور عضو جرم انگاری شود؛ در حالی که این اقدامات هم اکنون در قوانین ایران جرم انگاری شده‌است. مواد ۹ تا ۱۲ برخی جزئیات آیین دادرسی را تشریح می‌کند. در ماده ۱۳ به همکاری بین المللی برای مقاصد اموال مجرمین اشاره و البته تصریح شده‌است این همکاری در محدوده قوانین داخلی هر کشور خواهد بود. در ماده ۱۴ به موضوع انتقال اموال یا عواید حاصل از جرم که مقصد در شده‌اند پرداخته شده و ماده ۱۵ در مورد به تشریح قلمرو ی مکانی وقوع جرم، مقوله استرداد مجرمین و جزئیات همکاری‌های حقوقی دو کشور در یک پرونده پرداخته‌است. تحقیقات مشترک ک شیوه اجرای آن، احاطه پرونده و نحوه تشکیل سابقه کیفری از موضوعاتی که در مواد ۱۹ تا ۲۱ این معاهده تشریح شده‌است. ماده ۲۳ نیز که آخرین ماده ماهوی این معاهد است، به جرم انگاری عمل مانعان از اجرای عدالت پرداخته‌است. مواد ۲۴ تا ۳۴ جزئیات تصویب و لازم الاجرا شدن کنوانسیون را تشریح کرده و مربوط به سال‌های ۹۷ تا ۸۲ شمسی است.

- سازوکار حل اختلافات، نگران‌کننده‌است؟**

اما شاید یکی از مهم‌ترین مواد این معاهده ماده ۳۵ آن باشد که سازوکار حل اختلاف در تفسیر و اجرا را تشریح کرده‌است. در این ماده تصریح شده‌است که ابتدا اختلافات باید به صورت مذاکره ۴ کشور نشود که و چنان چه با مذاکره در مدت معقول حل نشد، کشور شاکی موضوع را به دیوان کیفری بین المللی ارجاع می‌دهد. با توجه به بند ۱ از ماده تأکید کشد که کشورها می‌توانند در هر یک از این مراحل ۵ تا ۸ گانه (در زمان کشور، تأیید، پذیرش، تصویب یا الحاق) برای این زمانه حق شرط و قائل شونده صلاحیت دیوان را نپذیرند. این کنوانسیون به تصریح ماده ۳۷ دارای ضمانیم و پروتکل‌هایی است که البته برای اجرای این دشمن‌آین ضمایم کشور هدف باید پروتکل را پذیرفته باشد.

در مجموع مواد ۵، ۶، ۸ و ۲۳ این کنوانسیون دایره جرایم موجود در این معاهده را مشخص می‌کنند و دیگر مواد صرفاً امور شکلی را تشریح می‌کنند که نکته خاصی ندارد. نگارنده چند مرتبه با نگاه بدبینانه مواد

FATF

تبعات پیوستن به این کنوانسیون تأکید می‌کند که الحاق به کنوانسیون پالمو در موارد متعددی الزامات و تعهدات به جرم انگاری را برای دولت به وجود می‌آورد. به موجب این کنوانسیون دولت ایران متعهد می‌شود که مشارکت در گروه جرمانه سازمان یافته، تطهیر عواید حاصل از جرم، پول شویی و فساد ا جرم انگاری کند. بدین ترتیب الحاق به این توافق فراملی الزام‌آبرایی جمهوری اسلامی ایران به وجود می‌آورد تا قوانین و فرایندهای کیفری خود را همسو با انتظارات کنوانسیون بازنگری و ترمیم یابد مر واردی که رفتاری جرمانه تلقی نشده‌است اقدام به جرم انگاری کند. از این رو الحاق بدون توجه به این الزامات جرم انگاری و پیش‌بینی تعهدات لازم برای بازنگری در قوانین و مقررات کیفری می‌تواند به ابزاری برای فشار در سطح فراملی روری ایران شود. به عنوان نمونه دولت در زمینه جرم انگاری پول شویی متعهد می‌شود نظام جامع نظارتی بانک‌ها و مؤسسات مالی غیر بانکی یا هر دستگاهی را که در معرض پول شویی قرار دارد، ایجاد کند، امکان همکاری و مبادله اطلاعات در سطح ملی و بین‌المللی را به‌وجود آورد و واحدا اطلاعات مالی را پیش‌بینی کند.

نگرانی مرکز پژوهش‌ها از تبعات الحاق
در بخش دیگری از این گزارش تصریح شده که پیوستن به کنوانسیون در این خصوص به معنای آن است که کمترین ضعف در تمهیدات این مقدمات می‌تواند به ابزاری اهرمی برای متهم کردن دولت ایران به سستی در باره جرم‌پول شویی تبدیل شود. عده‌ای دیگر از منتقدان معتقدند الحاق به این معاهده نقض اصل حاکمیت ملی است. در یادداشتی که خبرگزاری میزان پیشتر در این باره منتشر کرده‌بود آمده‌است: «مقررات این کنوانسیون اجازه اعمال صلاحیت در سرزمین دیگری را به هیچ دولت عضوی نمی‌دهد. بدین ترتیب نگرانی‌های احتمالی دربارهٔ تحدید حاکمیت ملی با توجه به ماده (۴) کنوانسیون وجود ندارد.»

پاسخ وزارت خارجه به انتقاد در این باره
در توضیحات وزارت خارجه در باره این انتقاد آمده است: این کنوانسیون اهمیت خاصی برای حفظ حاکمیت، استقلال سیاسی و تمامیت ارضی کشور های عضو قائل است. این اهمیت در ماده ۴ کنوانسیون منعکس شده‌است. طبق ماده مذکور، «کشورهای عضو تعهدات خود را طبق این کنوانسیون به نحوی انجام می‌دهند که منطبق با اصول برابری حق حاکمیت و تمامیت ارضی کشورها و نبود مداخله در امور داخلی دیگر کشورها باشد.» وزارت خارجه همچنین معتقد است که در بسیاری از مواد کنوانسیون، اجرای تعهدات کشور های عضو به‌ویژه تعهدات اساسی، منوط به تطابق با قوانین و مقررات داخلی و نظام حقوقی کشور های عضو است. به عنوان مثال تعهدات مندرج در ماده ۶ (جرم انگاری تطهیر عواید حاصله از جرم)، ماده ۹ (تدابیر مقابله با فساد)، ماده ۱۰ (مسئولیت اشخاص حقوقی)، ماده ۱۲ (مصادره و توقیف)، ماده ۱۳ (همکاری بین المللی به منظور مصادره)، ماده ۱۴ (اموال یا عواید حاصل از جرم)، ماده ۱۹ (تحقیقات مشترک، منطبق با قوانین اساسی و نظام های حقوقی کشور های عضو ا جرمی شود.

- فواید الحاق به پالمو**

الحاق به این معاهده چه فوایدی دارد؟ این پرسشی است که منتقدان مطرح می‌کنند. یکی از فواید این کنوانسیون این است که نظیر بسیاری از بین‌المللی در زمینه پیگرد قضایی، مصادره اموال و استرداد مجرمین فرصتی مناسب برای همکاری‌های بین‌المللی به وجود می‌آورد؛ به‌ویژه با کشورهای همسایه که به همکاری‌های قضایی با جمهوری اسلامی ایران موافقت نامه همکاری در او چند جانبه ندارند. هرچند نکته مورد تأکید وزارت خارجه هم بوده تا جایی که در دفاعیه این وزارت‌خانه تصریح شده‌است: «ایران را پیوستن به کنوانسیون پالمو منافع مهمی دارد؛ از جمله این که عضویت در کنوانسیون مزبور زمینه مناسبی برای همکاری‌های دو جانبه و چند جانبه و منطقه‌ای با دیگر کشور های عضو در مقابله با تهدیدات ناشی از جرایم سازمان یافته به‌ویژه همکاری‌های قضایی و استرداد مجرمین فراهم می‌کند، با توجه به اهمیت روزافزون برخی از مصایق جرایم سازمان یافته فراملی مانند قاچاق اموال و اشیای تاریخی برای کشور مان، همچنین اسلامی ایران می‌تواند با بهره گیری از ظرفیت های کنوانسیون، اقدامات قضایی خود را در سطح بین المللی ارتقا دهد.» البته روشن نیست که الحاق به کنوانسیون تا چه اندازه‌ای کشور های عضو را به همکاری با دولت ایران در زمینه استرداد مجرمین ملزم خواهد کرد؛ زیرا به نظر ضمانت اجرای خاصی در این باره وجود ندارد. از دیگر فواید این معاهد در خواست استرداد از کشورهایی است که با آن‌ها قرار داد استرداد مجرمین ندارند. یوسفیان نام‌نایند مجلس با اشاره به این‌نکته، هفتم بهمن در یادداشتی در روزنامه

بروچردی: ایران با تحفظ به پالمو» پیوست

به کنوانسیون محکم کاری کرده‌است؛ طبق ماده واحده لایحه تصویبی مجلس به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود با لحاظ شروط ۵ گانه به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با جرایم سازمان یافته فراملی به شرح پیوست مصوب کنفرانس دیپلماتیک مورخ ۲۱ آذر ۱۳۷۹ در پالمو ایتالیا ملحق شده‌سند تصویب رانزد امین کنوانسیون (دبیر کل سازمان ملل متحد) تودیع کند. بر اساس این شروط ایران مفاد کنوانسیون حاضر را بر اساس قوانین و مقررات داخلی خود به‌ویژه اصول قانون اساسی تفسیر و اجرا خواهد کرد. بر اساس این مصوبه جمهوری اسلامی ایران تحت سلطه استعمار و اشغال ناشی از تفسیر یا اجرای مفاد کنوانسیون که از طریق مذاکره حل و فصل نشود خود را ملزم به مقررات این کنوانسیون برای داوری دیوان بین‌المللی دادگستری نمی‌دانند و ارجاع اختلافی به داوری یا دیوان بین‌المللی دادگستری در باره ایران تنها با رعایت مفاد اصل یکصد و سی و نهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ممکن است. در باره مینا قرار دادن مواد مربوط به همکاری در زمینه «تستراد یا معاضدت قضایی» کنوانسیون حسب مورد تصمیم گیری خواهد کرد. همچنین از نظر جمهوری اسلامی ایران این کنوانسیون خشه‌ای به حق مشروع و پذیرفته شده ملت‌ها یا گروه‌های تحت سلطه استعمار و اشغال خارجی برای مبارزه با تجاوز و اشغالگری و اعمال حق تعیین سرنوشت وارد نخواهد کرد. در این مصوبه تأکید و تصریح شده‌است که پذیرش این کنوانسیون به معنای شناسایی رژیم اشغالگر صهیونیستی نخواهد بود. در نهایت در آخرین شرط ایران هم مانند برخی کشورها چون الجزایر بر بهر سمیت نشانختن رژیم صهیونیستی تصریح کرده‌تا پذیرش این کنوانسیون که اسر ائیل هم به عنوان یک «دولت» به آن پیوسته‌است موجب به رسمیت شناختن این رژیم نشود.

«دالونی: پالمو مقطعه‌ای از پازل ۶قطعه‌ای است
در منگنه دلخواه آمریکا قرار خواهد داد. ۲ قطعه از این معقد می‌شود. به گفته او «هم اکنون ۶ کنوانسیون بین‌المللی پیش‌روی ماست که هر کدام از این‌ها یک قطعه از یک پازل بزرگ‌تر از تشکیل می‌دهد و ما را کاملاً در منگنه دلخواه آمریکا قرار خواهد داد. ۲ قطعه از این پازل ۶قطعه‌ای، الحاق به کنوانسیون پالمو و الحاق به کنوانسیون مبارزه با تأمین مالی تروریسم است و ۴ مورد دیگر هم از سوی برخی‌ها در دولت در حال تعقیب است.» در این باره در گزینوز نیز نوشته‌است که «... به نظر می‌رسد مهم‌ترین هدف از اجبار ایران به پذیرش چنین قرار دادهایی همچون پالمو FATF، مهار قدرت اثر گذاری ایران در منطقه است که در نهایت منجر به خالی کردن زیر پای جریان مقاومت در منطقه خواهد شد. نشانه‌های خطرناک مذاکرات دولت در باره برجام منطقه‌ای در حال عیان شدن است.»

خبر مر تبیط

خبر های که خدایی از سازو کار بررسی لایحه جعلالی در شورای نگهبان

همزمان با جنجال‌ها در باره کنوانسیون پالمو، سخنگوی شورای نگهبان گفت: الحاق به کنوانسیون‌های پالمو و مبارزه با تأمین مالی تروریسم FATF بر اساس رویه جاری شورای نگهبان با موازین شرع و قانون اساسی مورد مطابقت قرار می‌گیرد. عباسعلی کدخدایی سخنگوی شورای نگهبان که با فارس گفت و گو می‌کرد، درباره لایحه مصوب مجلس در زمینه الحاق جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با جرایم سازمان یافته فراملی، موسوم به کنوانسیون پالمو گفت: چهار لایحه بین‌المللی حقوقی به مجلس رفته که از این میان تاکنون تنها مصوبه کنوانسیون پالمو برای گذاشته شده‌است. وی ادامه داد: در این باره، رویکردهای متفاوتی وجود دارد؛ مقامات امنیتی گرانمی‌هایی دارند و دستان حقوقی نیز دغدغه‌های مربوط به خود را دارند و روی این نقطه نظر بحث و بررسی صورت می‌گیرد. کدخدایی گفت: یک نگاه این است که اگر FATF بخواد رویه سابق خود را ادامه دهد، در این اوضاع و احوال اقتصادی مشکلات عدیده‌ای خواهیم داشت. وی خاطر نشان کرد: در نهایت، قرار شده‌است که دوستان حقوقی ما با سرپرستی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی جلساتی داشته باشند و همه آثار حقوقی این چهار لایحه را از جمله الحاق ایران به کنوانسیون پالمو استخراج کنند و جمع‌بندی عالی امنیت ملی دهند تا آن‌ها در این باره تصمیم‌گیری کنند. سخنگوی شورای نگهبان گفت: قطعاً در شور اگر مصوبات به ما وصل شود، بر اساس همین رویه جاری خود ما هم آن را با موازین شرع و قانون اساسی تطبیق خواهیم داد.

فلاحت پیشه: غرب سعی می‌کند مصادیق خود را تحمیل کند
فلاحت پیشه کارشناس مسائل سیاسی نیز در یادداشتی مجلس را به بررسی بیشتر این لایحه توصیه کرد و نوشت: «برای غرب و آمریکا غالب کردن ادبیات شان در دنیا مهم است، آن‌ها استثناثانی را در باره کنوانسیون پالمو خواهند پذیرفت، اما در آینده همین مجموعه، از کشورهایی که عضو کنوانسیون شده‌اند به عنوان ابزار زور استفاده خواهند کرد، به این معنی که کشوری مانند ایران را در اقلیت قرار می‌دهند و سعی می‌کنند مصادیق خود را تحمیل کنند.»

فلاحت پیشه: غرب سعی می‌کند مصادیق خود را تحمیل کند
فلاحت پیشه کارشناس مسائل سیاسی نیز در یادداشتی مجلس را به بررسی بیشتر این لایحه توصیه کرد و نوشت: «برای غرب و آمریکا غالب کردن ادبیات شان در دنیا مهم است، آن‌ها استثناثانی را در باره کنوانسیون پالمو خواهند پذیرفت، اما در آینده همین مجموعه، از کشورهایی که عضو کنوانسیون شده‌اند به عنوان ابزار زور استفاده خواهند کرد، به این معنی که کشوری مانند ایران را در اقلیت قرار می‌دهند و سعی می‌کنند مصادیق خود را تحمیل کنند.»

- ارتباط با فای‌تی اف**

منتقدان همچنین به جلسه‌ای که شنبه‌شب ۱۶ شهریور سال گذشته با حضور کارشناسان مرکز پژوهش‌های مجلس و سید عباس عراقچی برگزار شده‌است اشاره می‌کنند. جلسه‌ای با موضوع آن‌ها صراحتاً FATF و ارتباط آن با کنوانسیون پالمو است. شایان ذکر است که گروه ۴۵ (Force) کشور خود دارد. این گروه از اکتبر ۲۰۰۷ Financial Action Task) موسوم به (گروه ۴۵) است که برای تصویب و اجرا کند، کنوانسیونی که در سال ۲۰۰۴ توان این کنوانسیون را در راستای آن داشت.

محکم کاری با شروط ۵ گانه برای ورود به کنوانسیون
در عین حال می‌توان ادعا کرد که مجلس برای الحاق

پرونده روز

<div></div>
<div><div></div></div>
<div><div></div></div>

گفت و گو

<div></div>
<div><div></div></div>
<div><div></div></div>

گفت و گوی خراسان با استاد دانشگاه شهید بهشتی دربارهٔ ابعاد و تبعات حقوقی پیوستن به کنوانسیون پالمو

میرمحمد صادقی: نباید در باره کنوانسیون پالمو، کاسه داغ تراز آتش شویم

شروط مجلس نگرانی‌ها درباره پالمو را به طور کامل بر طرف کرده‌است

ادیب-در گزارش این صفحه که با تیتر «اما واگرهای «پالمو»:دغدغه درست یا برداشت اشتباه» مطالعه کردید سعی کرده بودیم ابعاد پیوستن ایران به کنوانسیون پالمو و حرف منتقدان و موافقان را تشریح کنیم. با این حال نکات ابهامی باقی ماند که برای بر طرف کردن آن‌ها باید سراغ فردی می‌رفتیم که با حقوق بین‌الملل را خوب بشناسد و به نظام عدالت کیفری و همکاری‌ها در دکتر حسین میر محمد صادقی استاد دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی و معاون پژوهش‌های حقوقی مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص که در سال‌های ۷۹ تا ۸۱ سخنگوی قوه قضاییه نیز بوده، شاید یکی از بهترین گزینه‌ها برای این دست از سوالات ما باشد. تالیفات حقوقی او که سابقه نمایندگی موفق ایران در داوای بین‌المللی (از جمله پرونده وزارت دفاع علیه یک شرکت آلمانی) را در پرونده دارد به خوبی گویای تسلط اش بر این حوزه است. میر محمد صادقی تأکید دارد حتی اگر شروط پنج گانه مجلس هم، نبود، باز هم الحاق به این کنوانسیون هیچ مشکلی را برای کشور به وجود نمی‌آورد. متن گفت و گوی ما با این استاد حقوق را می‌خوانید.

*** آقای دکتر، آیا کنوانسیون پالمو به موضوع تأمین مالی تروریسم هم ورود می‌کند یا صرفاً به جرایم اقتصادی می‌پردازد؟**

اولاً این کنوانسیون اصلاً راجع به بحث تروریسم نیست. ثانیاً موضوع تأمین مالی تروریسم در قوانین داخلی خود ما هم هست. ضمن این که شروط مجلس نگرانی را به طور کامل بر طرف کرده‌است. مثلاً در مورد موارد ۲ و ۳ که بحث تعاریف و کار بر هست به صراحت گفته شده که ایران طبق قانون داخلی خودش آن‌ها را تفسیر می‌کند یا به راجع به داوری تأکید دارد که باید رعایت مفاد اصل ۱۳۹ قانون اساسی بشود. نکته بعد این که ثقل و گرانگه‌ا اصلی این کنوانسیون موضوع فسادهای اداری و اقتصادی است که مشکل اصلی ما هم هست. موردی مثل اختلاس، ارتشا و... که عمده مواد پالمو راجع به این موارد هست. به‌ویژه این که برخی از این مفسدان اقتصادی توانسته‌اند فرار کنند و به کشورهایی مثل کانادا بروند که با ما آن‌ها قرار داد استرداد ندارند و باز گرفتارند آن‌ها و اموال شان به مشکل خورده‌ایم.

*** پس به اعتقاد شما الحاق به این معاهده نگرانی خاصی برای ایران به وجود نمی‌آورد؟**

به نظر من هم در متن کنوانسیون بر حقوق داخلی کشورها تأکید می‌شود و هم به اندازه کافی حق شرط‌های ایران گویا هست. بنا بر این هیچ نگرانی وجود ندارد که الحاق به این معاهده ما را مجبور کند که گروه‌های آزادی خواه و حرکت‌های آزادی بخش را تحت عنوان گروه‌های تروریستی شناسایی و تقسیم کنیم. در کل الحاق به این کنوانسیون هیچ خطر و ضرری برای جمهوری اسلامی و ارزش‌های ایران ندارد. حتی در باره حق مشروع ملت‌ها برای مبارزه با اشغال‌گری یا شناسایی نکردن رژیم صهیونیستی تصریح شده‌است.

*** منتقدین در باره شروط ایران معتقدند که این شروط خلاف مقتضای ذات کنوانسیون و مغایر با روح کلی معاهده‌است. از این رو غرب این شروط ایران را نمی‌پذیرد. مشخصاً افراد به ماده ۱۹ کنوانسیون وین که به حقوق معاهدات می‌پردازد استناد می‌کنند.**

به نظر من این طور نیست اگر این طور باشد کنوانسیون الحاق ایران با این شروط را نمی‌پذیرد. که به نایب‌داش کنوانسیون کاسه داغ تراز آتش شویم! وقتی کنوانسیونی عضویت ایران با شروط امری‌پذیرد به این معناست که شروط ایران را خلاف روح کلی نمی‌داند.

بله اعلام می‌کنند. اولاً این که کجای این شروط ایران خلاف روح کنوانسیون هست؟ ثانیاً این که به فرض هم شروط ایران نباشد، باز هم مشکلی پیش نمی‌آمد. در این معاهده که نیامده بگوید فلان گروه‌ها تروریستی هستند. در این کنوانسیون بحث جرایم سازمان یافته اقتصادی و مفسداتر تعریف کرده که

موعاتی است که در قوانین ما آمده‌است. از جمله در قانون مجازات اسلامی سال ۹۲ هم همین تعاریف آمده‌است. بنا بر این بدون این شرط ما هم نگرانی نبود. نگرانی‌ها بیشتر ناشی از این است که برخی ترجیح می‌دهند که ایران به کلی تعاملات بین‌المللی نداشته باشد. در حالی که اگر بناسنت جمهوری اسلامی در صحنه بین‌المللی فعال باشد، باید به تعاملات با دولت‌ها بپردازد. به نظر می‌رسد ایران در این خصوص این‌ها مشابه عضویت پیدا کرده در حالی که چنین حساسیت‌هایی به وجود نیامده‌است.

این کنوانسیون مثل کنوانسیون مبارزه با فساد سازمان ملل است که در سال ۲۰۰۳ تصویب و به کنوانسیون مریدا معروف شد. ما به آن معاهده پیوسته‌ایم و پالمو مکمل آن است. در این معاهده ما بریداً پیوسته بود و جاداشت که ما به پالمو هم پیوندیم. امید است که با پیوستن به کنوانسیون پالمو، بتوانیم پرونده کسانی را که در کشور مرتکب جرایم اقتصادی می‌شوند از اسلا می‌کنند، پیگیری کنیم.

*** اگر در اجرا و تفسیر کنوانسیون دچار اختلاف بشویم، باید چه کرد؟**

در خود معاهده در باره اختلافات ضمانت اجراها ابتدا به مذاکره اشاره دارد و در انتها بحث داوری پیش‌بینی شده‌است. آیا رای دیوان بین‌المللی دادگستری علیه ایران ضمانت اجرای دارد؟

رای دیندیایی این کشور علیه انگلستان به طور کلی ضمانت اجرا ندارد. ضمن این که ما در این باره هم حق شرط را داریم. تأکید کرده‌ایم ارجاع اختلافات به داوری بین‌المللی باید در مجلس تصویب شود، آن‌هم به طور مودی. طبعاً اگر در مصالح باشد مجلس تصویب نمی‌کند.

*** در سابقه اجرای پالمو طی ۱۰ سال اخیر موضوع راجع به داوری بین المللی را داشته‌ایم؟ آیا پرونده‌ای در این زمینه وجود دارد؟**

بعید می‌دانم. این کنوانسیون خیلی اجرایی نیست و بیشتر بستر سازی همکاری دولت‌ها با یکدیگر است. حرف اصلی این کنوانسیون در باره همکاری دولت‌ها با یکدیگر است که این کار را هم در چارچوب قوانین داخلی خود انجام می‌دهند.

*** اتهامی که به تازگی در حوزه مصاد مخدر به حزب... لبنان می‌زند، آیا در دامنه این کنوانسیون قرار می‌گیرد؟**

اتهام به گروهی اگر مالی باشد، در صلاحیت این کنوانسیون هست، به عبارت دیگر تعریفی که معاهده پالمو را مواز جرایم سازمان یافته می‌کند، این گونه موارد را در بر می‌گیرد. ولی تأکید اصلی در این کنوانسیون بر بحث‌های اقتصادی است، بنا براین تأمین مالی تروریسم هم در عمل مشمول مفاد این قانون می‌شود اما باید توجه کرد که دولت ما توانیم تعریف خود را داشته باشیم و اجرا کنیم. البته من در سال‌های اجرای این معاهده مشابه موردی را که مثال زدید، ندیدم.

*** سوال آخر من در باره خروج از معاهده‌است. اگر به هر دلیل فمیدیم ادامه کار با این معاصر دارد، چه تبعاتی برای ما به وجود می‌آید؟ برای خروج از معاهده به چه شرایطی یک ساله‌ای که در آن تصریح شده، محدودیت دیگری هست؟**

خیر به جز اخطار یک ساله محدودیتی نیست. همان راه‌آزادی که به دولت‌ها اجازه ورود به کنوانسیون را داده، اجازه خروج را هم می‌دهد. تبعات خاصی هم ندارد.